

Čís. 12067.

Jde o zmatek podle § 477 čís. 4 c. ř. s., nebylo-li v případě, že adresát odcestoval, při doručování žaloby postupováno přesně podle § 14 nařízení min. pošt a telegrafů, vydaného v dohodě s ministerstvem spravedlnosti na základě vládního nařízení ze dne 17. ledna 1927, čís. 2 sb. z. a n. o doručování soudních vyřízení poštou a adresát byl tak dlouho nepřítomen, že si nemohl zásilku na poště včas vyzvednouti.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1932, R II 416/32.)

Soud první stolice vyhověl žalobě rozsudkem pro zmeškání žalovaného. Odvolací soud nevyhověl odvolání uplatňujícímu zmatečnost.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu s poukazem, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud nevyhověl odvolání proto, že podle jeho názoru není tu zmatečnosti podle § 477 čís. 4 c. ř. s., poněvadž prý výsledkem doručovacího orgánu byl zjištěn řádný postup při doručování a žalovaný nenabídl důkaz o opaku. S tímto odůvodněním nelze souhlasiti a jest rekurs žalovaného oprávněn. V odvolání bylo tvrzeno, že v době od 19. června 1932 do 4. července 1932 dlel žalovaný s rodinou mimo B., maje byl trvale uzamčený. Toto tvrzení jest pro otázku, zda byla žaloba řádně doručena, podstatné. Mělo býti zjištěno, zda žalovaný v době doručování dlel mimo B. a kdy se vrátil. Teprve pak bude lze bezpečně posouditi, zda byly zachovány předpisy § 14 nařízení min. pošt a telegrafů, vydaného v dohodě s ministerstvem spravedlnosti na základě vládního nařízení ze dne 17. ledna 1927, čís. 2 sb. z. a n. o doručování soudních vyřízení poštou (uveřejněného ve věstníku ministr. pošt a telegrafů ze dne 19. února 1927, čís. 8 a ve věstníku ministerstva spravedlnosti z roku 1928 ve sdělení čís. 84), kdež v oddílu III. jsou přesná ustanovení o tom, jak jest postupovati, nezastihne-li se adresát soudního vyřízení s modrým nebo žlutým zpátečním lístkem, proto, že odcestoval, nezměniv byt nebo bydliště. Nebylo-li postupováno přesně podle těchto předpisů a byl-li žalovaný tak dlouho nepřítomen, že si nemohl zásilku na poště včas vyzvednouti, byla by mu nezákonným postupem úplně odňata možnost před soudem projednávat, a byla by tu zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s. Poněvadž odvolací soud se s těmito pro rozhodnutí podstatnými okolnostmi vůbec nezabýval, ač o nich měl konati šetření podle § 473 druhý odstavec c. ř. s., a poněvadž bez jejich zjištění nelze rozhodnouti ve věci samé, bylo napadené usnesení zrušiti a rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 12068.

Žaloba o oduznání manželského původu dítěte.

Stačí, prokáže-li manžel matky dítěte, že nedošlo v kritické době k pohlavním stykům mezi ním a manželkou. Je-li zjištěno, že matka dítěte neměla v kritické době pohlavní styky se svým manželem, je-li však

i zjištěno, že matka dítěte neměla do narození dítěte pohlavní styk kromě se svým manželem i s jiným mužem, jest vyslechnouti svědka-lékaře a znalce o tom, zda, hledíc k organickému vývinu a k tělesnému založení matky dítěte, může dítě pocházeti ze soulože matky dítěte s jejím manželem několik dní před nejzazší hranicí kritické doby.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1932, Rv II 517/31.)

Žalobě manžela matky dítěte o oduznutí manželského původu dítěte procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Žaloba o oduznutí manželského původu dítěte podle § 158 obč. zák., o níž jde v souzeném případě, může mít úspěch jen, prokáže-li manžel, že dítě nemohlo jím býti zplozeno. Tento důkaz může manžel vésti různým způsobem. Podle ustálené judikatury nejvyššího soudu (srovnej rozhodnutí čí. 1452 a 4391 sb. n.) stačí po té stránce i důkaz, že nedošlo v kritické době (§ 163 obč. zák.) k pohlavnímu styku mezi manželem a manželkou. Podle zjištění prvního soudu, jež v odvolacím řízení nedoznalo změny, narodilo se dítě, o něž jde, dne 5. června 1930; žalobce opustil společnou domácnost v měsíci červenci 1929, k poslední souloži mezi ním a jeho manželkou došlo některý den před jeho odchodem ze společné domácnosti a po tomto odchodu již se svou manželkou nesouložil. Z tohoto zjištění plyne, že mezi odchodem žalobcovým ze společné domácnosti a narozením dítěte jest doba nejméně 309 dní. Neobcoval-li žalobce, jak jest zjištěno, v této době vůbec se svou manželkou — došlo-li naopak k poslední souloži mezi manžely před počátkem této doby 309 dní, jest tím podán i důkaz, že žalobce nesouložil s matkou dítěte, narozeného dne 5. června 1930 v kritické době § 163 obč. zák. a za normálních okolností byl by tím podle toho, co řečeno shora, podán i důkaz, že dítě nemohlo býti zplozeno žalobcem. Leč tomu vadí v souzeném případě výslovné zjištění odvolacího soudu, že matka dítěte od poslední soulože se žalobcem neměla se žádným jiným mužem pohlavní styky. Je-li však na jedné straně zjištěno, že žalobce souložil se svou manželkou naposledy v době, od které do narození dítěte uplynulo nejméně 309 dní, tedy více než činí nejzazší hranice kritické doby, a je-li na druhé straně zjištěno, že žalobcova manželka neměla do narození dítěte kromě se svým manželem pohlavní styky s jiným mužem, jde o zjev zřejmý a jistě velice nápadný, který měl býti v zájmu důkladného probrání a správného posouzení rozepře blíže vysvětlen. Podnětem k tomu mohl býti odvolacímu soudu jednak již svědecký údaj žalobcovy manželky, že již před tím v roce 1929 měla nemanželské dítě, které se narodilo o 14 dní později než mělo, — jednak výtku žalované strany v odvolání, že měli býti slyšeni znalci lékaři o tom, zda nejde u matky dítěte o vnitřní organickou vadu, pro kterou se vývoj plodu

pozdržel. Probrání a vysvětlení těchto okolností jest v souzeném případě vzhledem ke shora uvedené nesrovnalosti velice důležité pro řešení otázky, zda se žalobci podařil důkaz, že dítě nemohlo jím býti zplozeno, a měl proto odvolací soud, dříve než rozhodl o odvolání žalované strany, vyslechnouti jednak jako svědka lékaře Dr. T-a, o němž se zmínila žalobcova manželka ve své svědecké výpovědi, jednak znalce lékaře o tom, zda, hledíc k organickému vývinu a k tělesnému založení žalobcovy manželky může dítě, o něž jde, pocházeti ze soulože, provedené mezi žalobcem a jeho manželkou nejméně 309 dní před narozením dítěte, tedy několik dní před nejzazší hranicí kritické doby, či zda jest podle zásad a zkušeností lékařské vědy vyloučeno, že dítě pochází z této soulože. Ježto odvolací soud tyto důkazy neprovedl, rozhodl na neúplném skutkovém podkladě, pročez bylo dovolání již z tohoto důvodu vyhověti a usnésti se, jak se stalo.

Čís. 12069.

Lze žádati vrácení toho, co bylo plněno od prvopočátku bez důvodu, neb, co někdo chce nadále podržeti bez důvodu. Plnění dobrovolnému rovná se plnění nucené následkem exekuce, nastalo-li uspokojení věřitele plněním ze jmění toho, kdo plniti neměl. Zkrácený může žádati vrácení, když se věřitel uspokojil bezdůvodně. Žaloba o vrácení toho, co bylo plněno v exekuci, jde-li o neoprávněné uspokojení ze jmění cizího následkem exekuce vykonané na jmění nedlužníkovo, nepředpokládá obohacení věřitelovo.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1932, Rv II 590/31.)

Československý stát vedl k vydobytí dlužných daní exekuci proti manželu žalobkyně a zabavil mu při kapesním zájmu 3.140 Kč. Žalobkyně podala ihned na stát excindační žalobu, tvrdíc vlastnictví k zabaveným penězům. Tato žaloba byla však právoplatně zamítnuta, ježto v době podání žaloby byly peníze již smíseny s jinými penězi a exekuce byla skončena. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na československém státu zaplacení 3.140 Kč z důvodu obohacení. Žalobě bylo oběma nižšími soudy vyhověno, odvolacím soudem z těchto důvodů: Jest vzíti za základ rozhodnutí zjištění, že v době, kdy peníze byly odebrány manželci žalobkyně, byly vlastnictvím žalobkyně, která mu je svěřila, a to, jak odvolání připouští, za tím účelem, by pro ni nakoupil zboží pro její obchod. Za tohoto stavu věci závisí rozhodnutí sporu výhradně na tom, může-li se žalobkyně vzhledem k tomu, že ve prospěch eráru byly zabaveny peníze jí patřící a že bylo těchto peněz použito k zaplacení dluhů jejího manžela, domáhati žalobou zaplacení peníze, jejímu manželu odebraného. Odvolatelka to popírá, tvrdíc, že žalobkyně má jen obligační nárok proti manželu, protože mezi manžely jde o mandát podle § 1002 obč. zák., po případě o služební smlouvu podle § 1151 obč. zák., takže žalobkyně může jen žádati po svém manželu vyúčtování, pokud se týče vydání peněz mu odevzdávaných, a že neměla po odevzdání peněz ani proti manželu nárok věcný.